

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Prijelomna se pisma tiskaju po 6 sv. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 80 ud., za svaki redak više 6 ud.; ili u slučaju opetovanja na pogodbe sa upravom. Novci se šalju poštarском napunnicom (nesegno pustilo) na administraciju „Naše Sloge“. Imo, preklina i naj. bližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodjele na vrijeme, neka to javi odpravništvo u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

Izlazi svakog četvrtika za cijelom ark.

Dopisi se vraćaju ako se i ne tiskaju.

Nobiljegovani listovi se neprimaju. Prodajna i poštarina stoje 6 for., za seljake 2 for. za godinu. Razmjerno for. 2/3, i 1 za pol godinu. Izvan carevine vika poštarina.

Na malo jedan broj 6 novč.

Uredništvo i administraciju našu se u Via Farneto br. 1.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rasti, male stvari, a nezloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Poziv na predplatu

Ovim mjesecom stupio je naš list u XXIII. točaj. Po starom običaju pozivljemo ovim naše predbrojnika, pošto je nastupio početak godine, da učine čim prije svoju svetu dužnost. Naše vrijedno i redovito plaćajuće čitatelje molimo, da se čim prije na novo predplate, i to komu je tole moguće, odmah za cijelu godinu, jer nam je tako mnogo laglje sastaviti proračun i odmah urediti naše račune.

Preporučujemo se napokon imućnijim i svjestijim rodoljubom i lvanu Istre, koji sas do sada nepomogše, da nam priekođe u pomoć u ovom našem težkom poduzetju, točno predplatom.

Kako je poznato mi neimamo drugo pomoći van u naših čestitih predplatitelja, dočim imademo protivnika i zavidnika, kojim je naš list pravi tren u peti, na sve strane. Tko pojmi naš položaj i našu težku borbu, a čuti i misli ikrono s nami, ta nam nemože odreći pomoći.

Predplata s poštarinom stoji za cijelu godinu za imućnije for. 5, za seljake for. 2. Za polovicu godine polovici tih novca. Izvan carevine za poštarinu više. Novca neka nam se šalje poštarском napunnicom, nipošto u preporučenom pismu, jer je preskupo.

Uprava „Naše Sloge“.

Razprava o trgovačkih ugovorih u carevinskom vieću.

Beč 19. Janara 1892.

Trgovački ugovori sa Njemačkom, Italijom, Belgijom i Švajcarskom su toli znameniti, imenito za naše južne zemlje, da je vrijedno popisati koliko je kratko moguće tečaj ciele razprave. Znamenitost njihova vidi se i iz toga, da se je o njih još prije nego li su došli u razpravu, pisalo ne samo u novinah naše monarhije, nego i u novinah ciele Europe; da se o njih razpravljala cijelo vrijeme razprave u tih svih novinah; da se je u carevinskom vieću za rieč oglasilo, što proti ugovorom, što za nje, 77 govornika, koliko još neznam da bi se upisalo za koji drugi predmet; da se razprava vodi ovo već punih osam dana, po 6—7 ura na dan, i da bi se još vodila, kad bi se svim dalo govoriti, koji bi želili; da će se još par dana voditi, da se odluču o resoluacijah, koje su se k tim ugovorom postavile i kojih ima do dvadeset.

Mnoge i velike knjige dala je tiskati vlada i odnosni odbor carevinskoga vieća o ugovorih, da uz rožnu zastupnici biti što bolje obavješteni. Na carevinsko vieće prispjela je sva sila prošnja proti ugovorom iz Tirola, iz Dalmacije, iz Istre, iz tršćanske okolice, iz Goričke, iz Kranjske, navlastito proti ugovoru s Italijom. Iz Istre poslale su takove molbenice obćine: Kastav, Lovran, Vepriče, Buzet, Zminj, Tinjan, Pazin, Baška, Puna, Omišalj, Vrbnik; gospodarske zadruge: Kastav, Opatija, Podgrad Dolina, Buzet, Krk; stanovnici iz motovunske obćine, iz Grobnika, Tupljaka i Krbuna.

Razpravu otvorio je zastupnik Hallwich, Niemac-ljevičar, kao izvjestitelj odbora za ugovore. Po njemu

imadu ugovori europsku, da svjetsku znamenitost u gospodarstvenom i političkom obziru. Oni da imadu i svojih zlih strana za našu monarhiju, al prednosti istih da su veće nego li zlo strane. Nisu odlučivale političke simpatije, ali dobro je, što se tu gospodarski probiteci slažu posve sa političkimi. Ugovori doprinášaju k okrepjenju političko-vojničkoga trojnoga saveza. Poput njih će se u kratko sklopiti i drugih ugovora sa državami na jugu i jugo-iztoku. Ljevičari-Niemci odobravali su govor izvjestiteljev.

Drugi govornik bio je Hrvat-Dalmatinae dr. Klaić, kao izvjestitelj predloga manjine odnosnoga odbora. Taj predlog postavila je trojica zastupnika: Klaić iz Dalmacije, Robić iz Štajerske i Dipauli iz Tirolske. Jer se je o tom predlogu mnogo govorilo, i jer se tiče navlasi i nas, ovo ga u prevodu od rieči do rieči:

„Visoka kuća nek izvoli odlučiti: Trgovački i brodarski ugovor medju Austro-Ugarskom i Italijom vraća se o. kr. vladi sa zahtjevom, da stupi sa Italijom u nova ugovaranja u svrhu, da se ustanova III. 5. zaključnoga zapispnika k trgovačkom i brodarskom ugovoru odstrani i da se carina na vino uredi takovim načinom, da bude odgovarala postojećim odnošajem i obostranim probitkom obijuh država.“

To je ono za što su prosila tako rekuć sva upravna tjela iz Dalmacije, mnogi iz Tirola, iz Kranjske, iz Goričke, iz tršćanske okolice, te naše obćine, naše gospodarske zadruge i naši posjednici iz Istre. Izvjestitelj manjine Dr. Klaić nije u obće proti ugovorom; on želi, da se jih sklopi i s drugim državami; on je samo proti jednom ugovoru, onom s Italijom, jer taj znači ne ojačenje, nego oslabljenje, pače propast znamenitoga diela monarhije. Protivnici predloga manjine rekli su, da je spomenuta ustanova ugovora bila i u ugovoru od god. 1887. i da nije nitko proti njoj govorio; ali oni bi morali znati, da su se okolnosti od te godine do danas promjenila. Između Italije i Francuske nastao je gospodarski rat tako, da se talijanska vina nevažnju u Francusku. Italija pridjelava mnogo više vina i cijeno istoga su se jako snizile. Kod nas su se cijene povisile, a ako se ustanova primi, tad će naša zemlja poplaviti talijanska vina, i naša neće se moći s njimi natjecati, narod će izgubiti volju za vinogradarstvo, propadati će. I kad nebi bio nitko govorio u posljednje četiri godine proti ustanovi, bila bi dužnost vlade, da predvidi promjenjene okolnosti, jer vladati znači predviđjati. Vlada bi reći, da je i poznala te promjenjene okolnosti, i skusila promjeniti carinu na vino, al nije uspjela. On sam, izvjestitelj, ugovarano je još oktobra sa našim ugovarateljem, kako se vidi takodjer uzalud. Kad pak vlada nebi bila zerala za promjenjene okonosti, tad bijaše njezina dužnost, da se o njih obavjesti po odborih vinara. Za sve i najmanje proizvode je saslušala

takovo odbore, samo za vino nije saslušala nijednoga, nego nekoga tvorničara za vino iz voća.

Zagovoratelji ugovora i one ustanove vele takodjer, da se talijanska vlada neće poslužiti onom ustanovom, već da će ostaviti carinu kakova je. Izvjestitelj dr. Klaić je protivnoga mnjenja, jer već sad dolaze posude vina iz Italije obzrom na onu ustanovu, za koju stalno drže, da će bit primljena i da će se talijanska vlada s njom poslužiti; jer će Italija nastojati, da prestane gospodarski rat između Italije i Francuske, pa će sniziti carinu uvoza vina u Francusku, gdje se pak naše neće moći natjecati sa talijanskim; i konačno, jer Italija nebi bila tvrdokorno obstojala na onoj ustanovi, kad se nebi kauila s njom poslužiti. Kad se bude pak poslužila, tad će bit pogubne posledice toga za Dalmaciju i Primorje neizbježiva. Govornik govori takodjer proti brodarskim i ribarskim ustanovam ugovora s Italijom, po kojih je obalno brodarstvo i ribarstvo na naših obalah izručeno Talijanom na štetu naših brodara i ribara; po kojih pače imadu talijanski ribari prednosti pred našimi, pošto oni neplaćaju nikakvih poreza, a naši jih plaćati moraju. „Ponizjenje je za nas, da se sa tuđinac u našoj državi bolje postupa, nego s našimi. To predanje našega obalnoga brodaranja i ribaranja čini riedak utisak; čini se, da se nenalazi na obali vilike civilizovane države, nego gdje u Africi, u Zanzibaru ili slično, gdje tuđinac više valja nego li domaći.“ Govornik spominje takodjer mali otadžić Pelagruž, koj je već od pradavnih vremena posjed Dalmacije, i koji je vele probitačan ribarom iz Komiže, a koji u novije noba Talijan svojataju. Završuje, da misli, da bi i druge države morale raditi o tom, da budu ugovori na zadovoljstvo svih, inače moralo bi se doći do miela, da smo mi jedini, koji se imadu žrtvovati, da budu ugovori primljeni. On će glasovati i za ugovor s Italijom, ako se ona ustanova odstrani, al samo ako se odstrani, jer bi inače žrtvovao najveći probitak svoje zemlje, a toga neće podništao. Ako dakle nebudu predlog manjine primljen, mi ćemo glasovati proti cijelom ugovoru; a ako budu dani svi ugovori skup. na glasovanje, onda takodjer proti svim. Taj govor odobravali su imenito svi hrvatski zastupnici kao i većina slovenskih i tirolskih.

Prvi od govornika u razpravi proti ugovorom je Čeh dr. Kramář. Ugovorom da se pjeva hvalospjev, da se u njih nazire raj mira i blagostanja toliko, da se mnogobrojne orie točke istih čine kao dobrotvorne. Nego povjest poslednjih godina kaže nam, da se nemože vjerovati u optimizam vlade. Kod ovih ugovora nastaje pitanje, da li nebi bilo bolje, da jih u obće neima? Govornik misli, da bi, to uzvrđuju, da se timi ugovori otvara vrata njemačkoj industriji u našu monarhiju i na balkanski po-

luotok. Ugovorom sa Njemačkom se carina na njemačke obrtnine kao i carina na naše poljodjelske proizvode umanjuje, a tim obojim dobiva samo Njemačka. S toga se sa svim pravom u Njemačkoj smatra ugovore za veliki dobitak. Njemačkoj industriji se njimi daje novoga rada, a njemačkin radnikom jeftinoga kruha. Medjutim se naša industrija slabi, radnici gube posao, tim se slabi i poljodjelstvo, i nas se smatra kao „poljodjelsko ozadjje europskoga zapada.“ Mi smo više žrtvovali i više popustili nego li smo trebali, i pokazali smo se prema Njemačkoj preslabi, dočim je ona samu bila prisiljena, da nam popusti u carini na poljodjelske proizvode, a uz to si je pridržala slobodne ruke, da uredi carinu kako ju je volja sa Rusijom za iste proizvode. I prema Italiji, prem mnogo slabijoj, se je pokazala naša monarhija preslabom, popustiv njoj carinu na laneni obrt i davši njoj pravo na umanjenje carine svojega vina, žrtvovavši njoj tako naš laneni obrt i naše vinarstvo; a to oboje je učinila po glasu iz Berlina, da se ima naimo ojačati saveznike. Radi Njemačke je naša država mnogo popustila i Švajcarskoj. Najgore pak prolazimo timi ugovori naprama balkanskom poluotoku. Mjesto da smo si tamo osjgurali uvoz naših obrtnina, mi smo otvorili širon vrata njemačkim obrtninam, koje će naše željeznice morati još jeftino tamo prevažati. Vlada nas tješi sa stalnostju na 12 godina, al neće jih proći toliko a da neočutimo teret toga stanja. S gospodarskoga gledišta samoga mora bit govornik i njegovi drugovi proti ugovorom. Al on i oni su proti njim takodjer i s političkoga gledišta. On i oni su proti trojnom savezu, ne s toga, što neće mira, nego s toga, jer se boje za mir. Politika trojnoga saveza zaplela nas je u elzaško-lotrinžko i u balkansko pitanje, k tomu ona je proizvela promjenu u nutarnjoj politici, koja je nepovoljna i Čehom i Slavenom u obće. „Mi držimo, da obstoje naše monarhije neprieti nitko osim trojnoga saveza.“ Taj savez je i za to, da se vodi na Balkanu ona politika, koja bi nas, jer je protivna onoj Rusije, mogla zavesti u pogibeljan rat. Govor je zbilja mladoga ulučenoga i marljivoga Čeha dra. Kramářa, sastavljen najvećom pomnjom i izrečen liepim načinom, učinio najbolji utisak nesamo na Čehe, nego i na druge slavenski čuteće slavenske zastupnike, koji svi su mu odobraval. čestitali srdačno.

Ljevičar dr. Peč zagarava ugovore, ne da bi se upustio u pobijanje navoda predgovornikovih.

Zastupnik dalmatinskih veleposjednika grof Bondar govori proti ugovorom, odnosno proti ustanovi glede carine na vino u ugovoru s Italijom. Njegov govorie ima svoj vrhunac u tom, da su se svi dalmatinski zastupnici upisali medju govornike proti, da su sve obćine i druga tjela poslali molbe na carevinsko vieće proti

onoj ustanovi, da je sav puk Dalmacije proti istoj, jer je to za Dalmaciju pitanje obstanka, jer se u radi o gospodarskom "biti ili nebiti." On postavlja na svrsi predlog: neka vlada pravodobno poduzme sve mjere, da predusrotno oštetnju domaćega vinogradarstva.

Zastupnik donjokranjskih gradova i trgova prof. Suklje oglašuje se za ugovore, i to obzirom na cionokupnost državnih probitaka, kao pripadnik zemlje, koja se bavi prilično vinarstvom, kao sin vinogradara, kao zastupnik kotara, koji se bavi mnogo vinom, on uvidja kako je u ovom pitanju težak položaj zastupnika južnoga Tirola, Dalmacije i diela Primorja. I velika agitacija se je razvila proti rečenoj ustanovi, al on drži, da radi toga, jer se je mogućnost uzelo za učin. Svakako pak priznaje veliku pogibelj ono ustanove za naše vinogradarstvo, pače veću za dolensku Kranjsku, nego li za južni Tirol i Dalmaciju. I tu se slazio sa izvjestiteljem manjine dr. Klaičem. Al on drži, da pogibelj nije tako bliza, da se Italija neće poslužiti ovom ustanovom, da neće sniziti carine na svojo vino. Ipak veli, da je ona ustanova veoma žalostna i prietečna, jer je u njoj sadržana nestalnost, koja će veoma nepovoljno djelovati na naše vinogradarstvo. Trgovački ugovor s Italijom od godine 1887. nije bio dobar, ovaj je još gori, i on bi proti njemu glasovao, kad bi se o njem posebice glasovalo. Nego pošto se ima sve ugovore skupa primiti ili zabaciti, pošto bi se primljen predloga manjino zabacilo sve ugovore, za to će on glasovati za nje, jer drži, da su, obćenito uzeti, za našu državu koristni. Korist da imamo kod voća, kod jaja, kod perutinae, kod drva, imenito pako kod živine. Iztičuće te koristi, polemizuje proti dru. Kramarju. Proti Kramarjovoj tvrdnji, da su ugovori iz Njemačke nadahnuti i na korist Njemačke, pozivlje na pomoć bivšega austrijskoga ministra trgovine Schaffle-a, jednoga od najučelnijih muževa Njemačke, po kojem bi ugovori ne iz Njemačke, nego iz Austro-Ugarske nadahnuti bili. Misao, na kojoj se ugovori temelje, je po govornikovom najdubljem uvjerenju zdrava, opravdana, spasonosna. Na svrsi veli, da će izreći posve kratku opazku ili izjavu s političkoga gledišta, i on je toli sretan, da ju može izreći „u povesnašnjem sporazumljenju sa svom skupinom slovenskih zastupnika.“ „Visoka kuća je vična viditi, da slovenski zastupnici postupaju u svih znamenitijih pitanjih sjedinjeni, i ufam i očekujom od zdravoga razuma našega naroda, da će tako uvijek biti, i da će zastupnici slovenskoga naroda svako doba stalno obstojati na oih političkih načelih i sjedinje. I njih braniti, za koje obranu smo se sada sjedinili.“ Ali kod ovih ugovora, koji imadu poglavito gospodarsko znamenovanje, glasovati će svako obzirom na probitke svojih birača i nazora, koje si je njih stvorio. „Nego, ja naglasujem, da nikakvi politički motivi na naše glasove neuplivaju. Mi smo imali prilike tečajem oielih deset godina pri godu u delegaciji izraziti naš nazor izvanjskoj politici naše monarhije; neka je naša moć kao parlamentarna frakeije neznatna, al jedno morate nam pripustiti: mi imamo srčanost našega uvjerenja, i kad nebi odobravalj izvanjske politike naše države, mi bi bili otvoreno izrekli, da nismo sporazumni, sa pravcem i sa svrhom njezinom. Neobazirajuć se na to, da se to dogodilo nije, možete i iz izričnih izjava naših zastupnika u delegacijah suditi, da slovenski narod

njegovi zastupnici sadanji politički ustav prizimaju. Mi se neprotivimo ni političkim savezom, gospodo moja, a vi nemožete od nas zahtjevati, da se to sbiva, iz narodnostnih simpatija. Mi smo u tom obziru mrzli do dna srca. Ali gospodo moja, mi se neprotivimo i mi suglasujemo s razloga i u predpostavi, jer naziremo u tih savezih poročstvo za najdragocijenije dobro naroda, za uzdržanje europejskoga mira. I ako se nam reče, da će se ovimi ugovori savezi učvrstiti, to najmanje rečeno, nije za nas razlog, da bi se proti ugovorom izrazili. Ja sam na svrsi. Što se mene tiče, glasovati ću za ugovore i preporučam to visokoj kući.“ Neke osobito vrsti utisak morao je prouzrokovati taj govor. Menubar činilo se je, da su ga naši protivnici nekom zloradostju slušali kad su čuli, da sin slovenskoga naroda, koga žalostna prošlost i sadanost je pozuata, tako govori, i to sin naroda, kojega zastupa kao prvak u najviših tjelih. Meni, a stalno i mnogim drugim, bilo je tjeskobno, i dozivao sam si u pamet udes slovenskoga i imenito onih slavenskih naroda, koji su krivnjom svojih prvih sinova propali ili propadali ili još propadaju. Tiho bilo je u kući, jer zloradost nesmie na javu, a žalost je kadkad tako velika, da se ju samo čuti a da se je izraziti nemože. Prema svrsi su dvojica ili trojica slovenskih zastupnika uzkliznuli bravo!, a na svrsi mu čestitali. Njemačke novine, kaošto su „Presse“, „Neue Freie Presse“, „Deutsche Zeitung“, su taj ugovor pohvalile.

Molitva za domovinu.

Bože otaca mojih, kralju neba i zemlje, k Tebi uznosim svoju vruću molitvu za dobro svoje domovine i svojega naroda. Tvoj sveti blagoslov učinio je krasnom i ovietajućom moju domovinu poelje najređe oluje kad bijaše ljudakom zlobom do suza umorena, da pače oduševio silom i osvježio razumom vrlo i muzevne svoje pobornike, i priveo sirotu, padajuću već u zaborav, opet na stupanj slave medju ostalimi narodima, — o kako jako zahvaljujem za to Tebi Bože moj, i molim Tebe najvrućije, da bi Tvoj sveti blagoslov lebdio nad milom zemljom, dokle bude u njoj stao kamen na kamen, i da bi ostao nad narodom dragim, dokle neprestano govor njegovoga jezika.

Blagoslovi domovinu moju, Bože, kad se ojelovom proljeća probudjuje iz zimskega sanki i kad se odjeva u mladenaku zelen, kad su njezine žume i gajevi napunjeni ugodnim dahom i ptičjim zubrom. Blagoslovi domovinu moju, Bože, kad su njezina polja i livade blagoslovljene sazrijevajućimi plodovi i kad njezini stanovnici u potu lica svojih snažaju plodine u svojo stanovo. Blagoslovi domovinu, Bože, kad u njoj jesen svojo vladu nastupi, i stabla i busove plodovi obasipa. Blagoslovi domovinu moju, Bože, i tada, kad sniežno ruho pokriva njezine gore i žume, i kolibice, kao zvijezde na nebu razvijano. Tvoj blagoslov neka udje u palaču imućnih, da tamo gane eroe k dobrotvornosti i smilovanju; nek novine nit praga siromaškoga šatorića, da razblisti njegova pojednika, kojega je ta kućica jedino bogatstvo; a nek anadje i ono siromaha, koji neznaju kamo bi akionuli glavu...

Nezapuštaj, Gospodine, narod taj, kojega krv je moja krv i kojega kucanje srca je i kucanje moge, čuvaj ga, straži ga i obekrblijaj, očuvaj ga svakoga zla i svake pegube. Daj da nobi u njem nikad nikle razpre i propri domaći, duvni ga od zlih zaslada njegovih neprijatelja, i uspori, da bi u slozi, bratimskoj ljubavi i podpunom miru tražio i našao samo svojo dobro. Uznieti u naših srcih, u srcih cionoga naroda; pravu, čistu ljubav za domovinu, da svi ljubimo svojo rodnu zemlju kao svojo majku, roditelju, i da budemo svaki hip pripravni posvetiti posve njezinoj službi svojo sila, svoj duh i razum.

Prosjetli svojom milosti, Gospodine, također duše zalutalih, koji se svako jezika svojih djedova i koji nepoštaju tu dragu našinu otaca naših, privodi jilk k srcu

naše majke i učini jih njezinom vrijednom djecom.

I tako orošena rosom Tvojega Božanstvenoga blagoslova, Svemogućeg Bože, ovaj će moja domovina, u svibanjskoj krasoti, srebrnasti vienas gora bit će njoj dragocinna kruna, lahoređje zelene žume bogati vias, a obale srebrnopljone ljubozni vezovi, spajajuć našu skupnu ljubav, — ikad budemo složni, bratimeki radili zajednički kako na poljih, livadah i u slavnatih šatorih, tako i na mjestih znanosti, nauka i umjetnosti, onda će s Tvojom, Gospodine, pomođu zajednuti moja domovina na prestolje medju narodi, i sjati medju njimi kao alem-kamen medju kromeni.

Daj, o dobrostivi Bože, da budom svojim domovinskim djelovanjom uros svojo rodnu zemlju i da tako zaslužim miran počinak u njoj, i daj mi milost, da nožaljanim životom, uzorno krdanskim, u ovoj domovini, budom dostojan stupiti jednom u domovinu svih naroda cionoga svieta, Amen!

Franina i Jurina.

Jur. Ča biš ti, Franidu, rekai, zaš je Pre-Frokelo va Motovune onako tepal bil za agitrat u izbori sa gospodom?

Fr. Za to, da su mu gospoda i piogati obočali, da ako im on pomogne pre-dobiti i rastjerat šćavo, da će oni od sad u napred hodit svi k maši i se spovidat najmanje četiri put na leto. Jur. Da, ali ja ću izvršit onu pokoru, koju dobiju va ipovedi. A k maši sve da ih je i volja, noimaju vremena, zaš imaju svim dužnikom, koji su glasovali za se, a ne za nje, petiojuno delat.

Fr. Oslobođi nas Bože od duga kranjskošarenjađkoj pospodi!

Jur. Amen, i od njihove velikodušnosti!

Fr. Aviva šjor Tomažo pod ključ!

Jur. Aviva šjor Menigo detto fuč!

Fr. Aviva kompanija bola!

Jur. Kola tešta in škarsela e gambe a vela!

Fr. Činili su račune bez oštara,

Jur. Pak se njima snaju Luca i Mara;

Fr. Činili naa hodit za tudje sleparije va Rovinj,

Jur. A zato njim se smije svaki tovarski sin.

Fr. Trajna nimanaj,

Ze škampando bakalnij

Ni ved žgnoceta ni polento,

Spraznilo su se i naše brente,

Jo naše tužni šjor paron,

Nema čoldi per on „šćavo n“;

Sve je bura odpuhala, —

Nema avide ni svivala;

Sve je mrtvo tiho i oblačno

Samo Menigo vdiše plačno

Jur. Amen! Bože daj, vajk tak!

Različite viesti.

Opat žalost u cesarskoj obitelji. Dno 18. t. m. zadocio je našu vladajuću kuću novi udarac. Toga dana preminula je naima Njeg. cesarska Visokost nadvojvoda Karlo Salavator u 58 godini svojo doba. Sa slavno vladajućom obitelji dicitli će bez dvojbe svi njezini narodi iskrono sućutje i ovom zgodom, kao što dicitli s njom svaku njezinu radost.

† Ivan Vlah. Iz sela Jušiči, občina Kastav, dolazi nam tužna vijest, da je tamo nakon kratke ali teške bolusti u 39 god. doba svojo preminuo gradjevni podnesnik i čestiti rodoljub g. Ivan Vlah, brat nezaboravnoga učitelja pok. J. Vlah. O toj nesreći imademo podulju vijest, koju moradosmo izpustiti za budući broj. Vjeđni ti pokoj prevriedni Ivano!

† Pop Jerko Tolč, umirovljeni svećenik, preminuo je dne 16. t. m. u Bakli, rodnom svom mjestu, poelje jako duže i teške bolusti u 79. godini doba svoje. Pokojnik bio je svećenik po srcu božjem, bogoljubna i neporočna života. Radio je duževno mnogo godina u vinogradu Gospodnjem, a bijaše mio i drag povjerenom mu stadu, svojim predstojnikom, kao i svim onim, koji su ga poznavali.

Blagoj njegovoj duši budu pokoj vjeđni! Vjantčali se. Iz Borovnice u Kranjskoj javljaju nam, da se je tamo vjenčao dne 18. t. m. gosp. Ivan Nukerman, učitelj u Podgradu, sa gđom Rozom Majarom. Oostitamo!

Zaruke. Iz Riecke nam javljaju, da se je tamo zaručila gđna Marija Polič, vele-vriedna kćerka našeg čestitog rodoljuba i prijatelja g. Mata Poliča sa ljubičkom dr. Ljudovitom Šverljuga. Naše iskrono čestitke!

Tržaški Sokol* priredjuje za subotu dne 23. t. m. „Plesni vendek“ u dvorani Mally (ulica Torrenta br. 16.) Početak u 9 sati na večer; ulaznina za članove 30 nvč., za nečlanove 60 nvč. Gospodju su proste od ulazninae, Gg. sokolaši umoljoni su, da dodju u sokolskoj odjeđi.

Koncert „Slovenskega pevackoga društva“ u Tratu, održavan prošle nedolje, izpao je vrlo krasno. Odabrano občinstvo nije štedito odobravanjem gg. pjevačom, tamburašom i naposao gđjam, koje su iz naklonosti sudjelovali.

Iz Kadulina pišu nam, da se je tamošnija „Hrvatska čitaonica“ dne 10 t. m. provela u novi i prostorniji stan. Taj dan bijaše nedelja, to je sooba bila tim svečanija jer se više članova sakupilo nego bi bilo doladni dan. U 4 sata poslia podne razvilo se zastavo u starom i novom stanu pak svi članovi složno podjoše u novi stan pjevajući naše narodne pjesme. Kod to sooba sudjelovali su ne samo skoro svi članovi čitaonice, nego i drugog svieta i naša mladož — naša nada u bolju budućnost.

U novom stanu posjedjoše članovi za stolovjeće se uz čašu rujna vinae veselije sjećajuć se završicami naše mile domovine, naših prvaka, zastupnika i narodnih pobornika. „Hrvatska čitaonica“ u Medunju napreduje ljepo, što nam svjedoči broj (97) članova i što se u posljednjih vrijeme upisalo u družtvo i više čestitih mladića, kojih otei nisu do sada uz nas bili.

Tomu napredku veselimo se od srca, kano što će mu se radovati boz dvojbe svaki istarski Hrvat. Napredka biti će i više bude li medju članovi sloge i ljubavi i bude li se sa družtvom oprezno i mudro upravljalo, što da bude, vruća je naša želja!

Iz Beča nam se piše (carovinske vijede.) Dne 19. t. m. govorili su proti ugovorom, imenitom proti onomu s Italijom, zastupnici Dlpauli, Terlago i Gae-ser, svi tri iz Tirola, te Čeh Adamek; za ugovore Gomperz i Franjo graf Coronini iz Gorice; dne 14. t. m. proti ugovorom Slovenac iz Štajerske Robič, Čeh Vašaty i Beđija Gessmann; za ugovore Tršćan Stalitz i Niemac Neuber —; u toj sjednici govorio je također ministar poljo-djelstva Falkenhayn pobijajuć neke tvrdnje rdečnoga Coroninca. Dne 15. t. m. govorili su proti ugovorom Beđija knez Lichtenstein, dalmatinski Hrvat Bulat, Tirolac Malfattl, i Čeh Krumholz; za ugovore jedan Poljak, dva Niemca ljvečara i jedan Niemac nacionalac; dne 18. t. m. proti ugovorom dr. Laginja i Čeh Spindler; za ugovore jedan Poljak i jedan Niemac ljvečar. Govorio je toj sjednici također ministar trgovine Baequehoum za ugovore iz gospodarskih i političkih obzira, tad česa su mu Niemci-ljvečari i Niemci nacionalci silno odobravalj, pljeskali i čestitali. Dne 18. t. m. govorili su proti ugovorom jedan Beđija, jedan Tirolac i jedan Čeh; za ugovore dva Niemca, jedan Poljak i jedan Čeh iz Moravske.

Na to se je predložio i poprimio, konoac razpravo; tako svim ostalim upisanim govornikom se jedno i s drugo strane nabijaše mogućo govoriti, ved si moradoše izabrati glavno govornike.

Glavni govornik proti ugovorom bijaše Čeh Kaitz, za ugovore Niemac Russ. Oba su govorili danas dne 19. jonnara, prvi mnogo duže i bolje nego drugi. Onda su sledilji stvarni izpravci, medju kojiml i oni Suklje-ta i Laginja. Govorio je pak izvjestitelj predloga manjine dr. Klaič-te pobijaj narode ministra glede carine na vino i predložio polmonično glasovanje; i izvjestitelj vođine Hallwich.

Iza toga se je glasovalo: najprije i za ugovore s Njemačkom, Belgijom i Švajcarskom. Proti njim 49 glasova, ostali za nje. O predlogu manjine kod ugovora s Italijom glasovalo se je polmenice. Sa da,

za predlog, glasovalo je 88, sa n o, protiv
njemu 205, konično se je glasovalo o ugo-
voru e Italijom, koj je dakako po ve-
ćini prihvaćen bio:

Prihvaćeni su dakle svi kako bijahu
predloženi od vlado i od većino odbora.
Prihvaćena je također ustanova glode ca-
rine na vino u ugovoru e Italijom. Ita-
lija dobiva tim pravu, da snizi
svoju carinu na vino, koj bi se
uvažalo iz naše monarhije u
Italiju od 20 franaka na 5 franaka 77
centezimá po hektolitr, i da čini
sniziti carinu na vino, koje bi se uvaž-
lo iz Italije u našu monarhiju od
20 forinti na 3 forinta i 20 novčića
po hektolitr. Naglasujemo, da Italija
dobiva tim pravu da to učini, ali da
tim to još učinjeno nije. Za sad v-
lja još stara carina sa obič-
strano.

Za našu vinogradara je to zlo, veliko
zlo. Toga nije mogao zatajiti niti ministar
niti nijedan zastupnik, koj je govorio za
ugovore. Ona ustanova je žrtva Italiji,
i to žrtva na štoto vinogradarskih zemalja,
imenito Istre i Dalmacije. Naši trgovci su
u teškoj položaju, jer neznađu od danas
do sutra kad bi se carina mogla promje-
niti, čim bi dakako vino moralo promje-
niti svoju cijenu.

Tadaš tu toli znamenite razprave opi-
sujmo se već u današnjem broju, još opi-
sivat ćemo usliedećih, — koliko je kratko mo-
guće ali i tako, da budu čitatelji mogli si
stvoriti pravi sud. Govor dra. Laginja do-
nioći ćemo u cjelosti. Već danas možemo
reći, da je govor taj dostojan govornika.
On je protiv ugovorom s gospodarstvih i
političkih razloga. On je protiv trojnog
navazu, protiv savezu naše monarhije sa
Njemačkom i Italijom. On je uvjerjovao da
do monarhija biti najjača kad bude za-
dovoljila svoje narode; on se medju ostalim
nuda, da će se raztrošiti dijelovi kra-
jevstva Hrvatske, to jest domovine naroda
hrvatskoga, naravski u medjah monarhije,
ujediniti.

O glasovanju o trgovačkih ugovorih u
carevinskom vijeću. Dno 19. t. m. glaso-
valo se pojedine stranke za ili protiv ugo-
vorom kako sliedi:

Za predlog manjine kod trg. ugovora
e Italijom, da se naimo isti vrati vladi
s pozivom, da utrađi drugu ustanovu glode
carine na vino, glasovali su kod poimo-
ničnoga glasovanja svi antilemiti, svi zas-
tupnici iz Tirola, svi Česi (mlado) svi iz
Dalmacije, dva iz Istre (Luginja i Spinčić),
jedan iz Trsta (Naberger), dva iz Gorické
(Alfred prof Coronini i dr. Gregorič) tri
iz Kranjske (Ferjančić, Pfeifer, Povše), svi
tri slovenski i još neki iz Stajerske. Protiv
tom predlogu glasovali su medju ostalim
dva zastupnika iz Istre (Bartoli i Rizzi),
tri iz Trsta, jedan iz Gorické (Fran prof
Coronini) dotim nije učestvovao kod glaso-
vanja Jordan; pet slovenskih (Glaboč-
nik, Klun, Kušar, Suklje, Hohenavrt) i
oba Njemačka iz Kranjske; ti i svi česki
velikasi, i svi Poljaci i većina ljevičara, i
svi njemački nacionalci.

"L'Independente" o govoru dra. Laginje.
Taj list ima u broju od nedjelje brojčavku
iz Beča o govoru dra. Laginje. Veli, da
je izrekao nasilan govor protiv ugovorom,
taknuv se posljednjih izbora; da je njegov
govor izgovor vjere panslavizma, pun iz-
java rusofilskih; da se slovenski zastupnici
živo izrazili protiv njemu; da je Ferjančić
nasilno zvukao; da su ga njemački ljevi-
čari živahnostju slušali; da su mladi Česi
kušali odobravati, ali da bijahu utukani sa
"p a t" kuće; da je nekome zastupniku na-
pojmito kako su mogli mnogi cesarski
činovnici glasovati za tako u mužu kao
poslanika; da je govor učinio obćenito
najgori utisak. U ovom tomu jedino je
istina, da je dr. Laginja naprosto govorio
protiv ugovorom; iztaknuv na početku, da
je po dva put izabran dočasn u carevinsko
vijeće; — sv o ostalo je neistina, laž. O
kakvoj panslavističkoj izgovor, o kakvih
rusofilskih izjavah nit rieči; kakvom živom
izrazivanju Slovenaca ili nasilnom vikanju
dr. Ferjančića nit traga kao nit o živah-
nosti ljevičara Njemača, nit a "p e t"
kuće. Mladoci i Hrvati i drugi razni
odobravali su govor bez da bi bili utuk-
kivani. O kakvom obćen zlom utisku nije
poznato obće ništa. Da bi bili cesarski
činovnici glasovali za dra. Laginju, to je
izvanšće lista "L'Independente", koje može
stratko sam označiti kakvo je. Ako ima u
Beču ljudi, koji vjeruju "L'Independente"
i njegovom drugovom u Trstu, Gorici i
Istri, kad pišu o naših odnosajih u Pri-
morju, oni bi se iz rečeno brojčavke toga
lista mogli uvjeriti, kad bi htjeli. Koliko
njim se ima vjerovati. O tom bi se mogli
uvjeriti, kad bi htjeli, i svi drugi krugovi.
Nego i prvi i drugi radje vjeruju neisti-
nam i lažim, koje donša "L'Independen-

te" e compagna bella, — "L'Indipen-
dente", koj ima i u ređenom svojem broju
čisti prvi stupac i komadi drugoga izpu-
njen sa brojčavkama iz Italije, najprije pod
naslovom "Parlamento italiano"; došlo
tkaninim, a onda jedva brojčavke iz Beča,
najprije pod naslovom "Parlamento au-
striaco", mnogo manjimi slovii tkaninim.

Iz Kaštelira pišu nam, da bijahu za
božićne blagdane, na slobodu pušteni ta-
mošnji naši rodoljubi gg. Ivan Ružić i
Marko Legović, pošto su odedšli u tam-
nici u Rovinju jedan 57 i drugi 63 dana.
Obtuženi bijahu sa mnogimi suobincari
radi zbivstih, se nemira prigodom sedmih
izbora za carevinsko vijeće. Rádujemo se
e njimi što su kao novini na slobodu pu-
šćeni.

Gospodarska zadruga sa sjelom u Opa-
tiji obdržavati će dne 31. t. m. glavni
skupšćinu u Mošenicah, kamo se gg. gla-
vni pozivlju. Vidi o tom na drugom
mjestu "Oglas".

Odbor "Hrvatske štitaoce u Kastvu".
da proslavi dne 24. januara t. m. dvadeset-
petogodišnjicu svoga obštenka, razaslao je svojim
članovim i prijateljem sliedeći poziv:

P. n. gospodine! Najstarija hrvatska
štitaoce Istre, "Hrvatska štitaoce" u
Kastvu navi dne 24. januara o. g. riedku
svčanost d v a d e s e t p e t g o d i š n j i c u
svoga obštenka. Pozivlje se najljubidijim
p. n. Vaše gospodstvo e oionjom obi-
telju na s v o d a n u z a b a v u, što ju pri-
rieduju podpisani odbor istoga dana u vla-
stih prostorijah "Narodnoga Doma" u
Kastvu. Ulazina za osobu i for., za obi-
telju i for. 50 nvd. Darovi primaju se sa
zahvalnošću. Čisti prihodi namijenjeni su
u društvene svrhe. Početak u 7. satih na
ver.

"Hrvatske štitaoce".

Kastav, dne 6. januara 1892.

Program zabave priobćili smo u dan-
njem broju a danas preporučamo članovim
i prijateljem najstarije hrvatske šti-
taoce u Istri, da se je sjete na dan nja-
zina pira riedju i činom.

Iz Labinske tužo nam se nekoki naši
čitatelji, što je tamošnjemu našem seljač-
tvu nemoguće izposlovati oružni lišće. Ne-
traže ho oni toga radi zabave t. j. da idu
u lov ili da mogu rabiti oružje u veselih
prigodah, jer njim za lov neproostaje v-
romena nit imadu razloga u današnjem sta-
nju veseliti se. Ali mudno njim je što ne-
moguo obraniti svoju baštinu niti od divlje
zvijeri. Kad mu jazaveo gui kurazu, ku-
sica zoblje grozdje, kruglju grabi na paš-
janca a lisica izpred nosa odnese u selu
kokošu, nemože siromah kmet, da otjera
divlju zvjer il da obrani svoju muku. Ne-
daj Bog, da se pojavi u pojedinom selu
bicean pas, nebi ga mogli inače potjerati
ili utući ako ne s koleom.

Mnogi seljaci iz okolice Labinske, na-
paso oni iz Ripende, tražili su jur dođe
na obćini oružne listove, ali uvijek bez ko-
pisti. Mi se šudimo tomu postupanju go-
spodstva u Labinu, što nezkravju jednomu
kmetu našin kako da obrani sebe i svoje
od divlje il pobiesnite zvjeradi.

Tamošnjim prijateljem savjetujemo,
da se prituže utemno ili pismeno o. kr.
kotarskomu poglavarstvu u Pazinu, koje
će zadovoljiti bez dvojbe njihovoj želji u
koliko bude opravdana.

Iz Padene (obćina Piran) piše nam ta-
mošnji rodoljub koliko sliedi: Kano da
nas i neima na svijetu, g. urođnice, neima
sa ovih strana nikada glasa u Vašem dno-
nom listu. I u ovih strana bio se počeo na-
rod buditi, to smo god. 1888 prvi put iz-
brali narodne štitajare. Ali od tada zro-
kupiše naše nouke i poštone seljake pi-
ranska gospoda, to čine s njima što i kako
njim je drago. Nu kako četo da bude bolje
kad smo bez svećenika i bez škole. Imad-
demo prietajnu orkivnu ali nemožemo doći
do svećenika, to moramo se obratiti u or-
kvnih poslovih k župi našoj u Karkavcu,
ili utedi se k Taljanom u Firan.

Za prošlih božićnih blagdana usliše
je našu vruću molbu, umirovjeni župnik,
veleč. g. Lavoslav Rumišić stanujući u Trstu,
koji je amo došao te nas u duhovnih
stavah ukriepio i potučio. Došao amo dne
19. decembra propovedao je u našoj orkvi
dne 20 o mrtvih, kao što je ovdje navada
na kvaternicu. Propovedao je i sliedećih
dana kod sv. mise, na čemu smo mu vrlo
zahvalni. Naposa valja mi spomenuti nje-
govu poučnu i bogoljubno govore na po-
nodnici te na Božić, i na Stjepanju, pri-
čemu se je veleč. g. Rumišić pokazao, da
je neutrudljiv kad se radi o spasu naših
duša. Svojimi propovedami ukriepio nas
je doista kano da je držao sv. poslanje,
to izričemo ovim obću želju ovdješnjeg
pulka, da bi se medju nami ustanio, što
bi bilo njemu na čast i slavu a nami na
vremenitu i viednu korist. Bila mu od nas

iza ovo vječna zahvala a od Boga obilata
plada.

Iz Zminja pišu nam 10. t. m. Da se
blizaju naši obćinski izbori, vidimo snak
u tom, što se jur počeli naši krnjeli i ra-
renjaci živahno za svoju stranku agitirati.
Ovo puta idt će njim sve gladio, jer su
našli pomoć u i ženskog suknlj. U našem
mjestanocu imade naimo jedna, "šiora" du-
dašidil, u kojem agitira već sada za roče-
nu stranku. Da je tomu tako, neka vam
svjedoči sliedeći istiniti događaj. Na samu
Stjepanju stupi u rečoni dučan naš kmet
iz jedne podobitne. Staviv na stol nešto
novice zamoli, da mu "šiora" dade za nj
tabaka. Na to ču mu agitatorica: "Danas
dragi moj šoco, kad imamo tako blizu
novo leto, ču vam dat tabak za niš, ma
dšte mi odgovoriti na ono, ču šu vas pitat".
"Ako nabude niš slabega" — odgovori
kmet: "rado ču vas poslušit".

"Dobro — reče šiora —" recite mi
ako je već počel vaš pop predikat, da se
nemate držat gospode nego popa i hrvat-
ske stranke?

Kmet: Naš gospodin prodiče ča Bog za-
poveda.

Ona: Ču-li vaše solo držat s popi ili s
gospodom? Vi kmeti morate držat s
gospodom, jer drugače čete imat još
više danoje nego sada. Popom nemojte
vorovat, jer bi vas oni rado svrnuli
na svoju stranku, a kad bude najhu-
je, ostavit će vas na cedlim. Dokle
su bili potestati gospoda, bilo je mnogo
bolje, a ču imate sada? Nikakovo ko-
rišiti.

Kmet: Rado vam verujem, draga moja,
da bite oteli imat kmeti na strani ču
gospodo, nego vromu, u kojem su
neka gospoda na troško obćino fra-
jala, neču se nikada povratit. Za jač
smradni tabak, koji smrdi po šare-
njačkoj agitaciji, lepo se zahvalju-
jem, tor ču radje fumat lišće od tur-
kinje, nego da ložim ta otrov izdaj-
stva u svoju pipu. To rekav okrone
š i o r i ledja.

Imadeo dakle razloga kazati, da ču
kod budućih izbora idt krnjelom i šaro-
njakom "sve k ako po loju" kad su po-
čelo i zenke glavo za njihovu stranku
agitirati. U ostalom mi se takovo agitacoje
nebojimo znajuć izkustva, da se krije
pod dugimi vlasit kratka pamet.

Iz Vižnada javljaju nam, da se je u
istinu podpisivale u mjestu i po selih one
obćine nekakvo pismo, kojim se je imalo
ili imma tobož zahvaliti presv. biskupu, što
je dao onomu mjestu dva vriedna sveče-
nika. Toj spletki povjerovati će samo djeca
ili kakav ludjak, dočim mora svaki pama-
tan čovjek nazrieti u tom šaronjačku
spletku.

Obćenito se naimo govori, da se kani
onomu podpisanom prošnjom zamoliti prov.
biskupa, da imouje novoga župe-upravi-
telja župnikom u Vižnadi. To je dakako
izva želja naših nadriberalaca, ali ako
imade još pravice na svijetu, njoj se ne-
može nikako zadovoljiti. Mi dođuše ne-
imamo ništa proti g. župe-upravitelju, g.
Petru Pollarinu, kao svećeniku, ali ga ne-
žalimo pod nijednu cijenu za župnika, jer
on nije za nas niti mi za njega. Kludjen
je naimo u Italiji i talijanski podanik, to
nezna niti, j e d n o - h r v a t s k e r i o d i
a kano takav nemože biti župnikom u župi,
u kojoj je većina župljana hrvatskoga je-
sika.

Mi smo dođuše u porečkom kotaru
već koješta neugodna skušali, ali se ipak
nadamo, da je nemoguće poslati hrvatsko-
mu puku župnika, koji nepozna niti jedno
hrvatsko rieči.

Hrvatske štitaoce u Berseču obdrža-
vala je dne 1. t. m. u društvenih prostora-
rijah svoju godišnju skupšćinu sliedećim
dnevnim redom: 1. Nagovor predsjednika;
2. izvješće tajnika i blagajnika; 3. pro-
nava za god. 1892; 4. izbor odbora; 5.
slobodni predlozi. Koll iz izvješća blagej-
nika toll iz onoga tajnika proizlazl, da dru-
štvo llopo napreduje. Tomu nam je je do-
čelo i to, što imade ukusnog pokušava,
kiesp knjiznicu okolo 16 novina i u blagajni
viška.

Skupšćinari izabraše na novo stari
odbor i to: predsjednikom g. Rajmunda
Jolušića, tajnikom g. Ivana Galovića-Pori-
šića, to blagajnikom g. Nikolu Pajalića.
Po dovršenoj skupšćini pozabavili se
skupšćinari vrlo ugodno u veselom društvu.
Iz Ferro-Carril del Sud (Estacion Sovi-
gné) piše naš predplatnik, koliko sliedi:
Ovo arčea molim Vašu dobrotu, da izvo-
lito tiskati u volecionu "Našu Slugu" što
sliedi!

Ovo glavno podporno društvo "Austro-
Hrvatsko" bilo je saavim pripravno u ve-
čer na 17 augusta 1891 i odredjeno za
slaviti svečanom rodjendan Njeg. Velič.
Frana Josipa I. našega premislivoga ce-

sara i kralja. Ali zalibože toga dana bilo
je, posve neugodno vrijeme, naimo silni
vjetar i kiša; tako da u jutro 18 ist. u
nebijalo moguće pokazati lice na vrata,
radi silnoga vjetra i kiše.

Argentinske, austrijske i hrvatske za-
stava vijalose so veselo kraj trpeze, gdje je
imalo biti skupljenio najplomenitije go-
spodstvo grada.

Na izlazu sunoa (ako ga i nije bilo)
bio je grad pozdravljen sa 21 hitoom;
odmah zatim glasa obdigrala himnu ar-
gentinsku, a zatim caravku, na koji glas
zaori veselo klicanje sa svih strana: živio
naš milostivi cesar Franjo Josip I., živio
naša presvjeta carica Jelisava, živio Hr-
vatska!

Na sat po podne obkolismo trpazu
sa izabranom gospodom, gdje se više klic-
čalo živio, nagoli jolo. Na 9 u večer bi-
jaše ples u kazalištu liepo narečenom, te
je trajao do 8 sati u jutro.

Za tekuću godinu dovršiti će sliku
Njeg. Velič. Frana Josipa I. i cesarice
Jelisave naš predjedjednik poep. Ivan
Marinković. Okviri biti će bogato oblo-
žen. U tu svrhu i za skupiti potrebno
troškovo izabran bijaše odbor sliedećih
gospodja: Uraš Lesica predsjednik, Ra-
mona Karolić tajnika, Koca Danilović bla-
gajnika, to društvenico pomoćnice gospo-
đica: Marija Bogović, Ana Tomić, Stanka
Golubović, Adela Solić, Luca Derić i Ma-
rija Pašević. Dakle da svršim za sada u
ovoj dalekoj strani svieta sa uzklikom: ži-
vila naša hrvatska braćo i nepozabila nigda
ovoje mile majke. Primite gospodine ure-
dnicu srdačan pozdrav itd.

"Vienac" br. 3. izišao je s ovim sa-
držajem: Ditičamb, Spjevao Silveju Str.
Kranjčević. — Andjeo. Pastol-alka. Napi-
sano Kaaver Šandor-Gjalski. (Nastavak). —
Nosudjenica. Epsku pjesam. Spjevao Tugo-
mit Hrvat-Bošnjak III. Pjevanje. — Vrlo
kratak roman. Crtica Vsevoloda Garšina.
S rukoglav provao Stjepan Lukić. — Tko
su bili starodjiodci Boka Kotorsko. Posla-
nica prijateljju u Americi. (Nastavak). —
Pariski dojmovi. Napisano dr. K. Vojnović.
(Nastavak). — Hrvati u općoj povjesti
kniževnosti. Napisano V. — Listak: K
slikam. Književnost. Svaštica. — Slika:
Aurora umire u zagrljaju dann. Slikao
Vlaho Bukovac. — "Vienac" izlazi svake
subote na dva arka. Cijena mu je u četvrt
godine 1 for. 50 nvd., poštom 1 for. 75
nvd. Svi dosada izišli brojovi mogu se
biti.

"Pavilna". Pod tim naslovom počeo je
izlaziti u Ljubljani humoristički list, što
no ga izdaje i uređuje gosp. Šimon Jak.
Izlaziti će svakoga 15 i 30 mjeseca a stoji
na godinu for. 4, na pol godine for. 2.
Uredništvo i uprava ulaze sa u Ljubljani
(Kračkovski nasip 18).

Listnica uredništva.

Gosp. F. 8. u K. Ošioje dobiti čoto pouz-
tjem iz Zadra; kolodare poslati čemo Pam odario;
gosp. I. K. pošlao nam za čitatelju f. 11; drugo
naobudeno; da ste nam zdravu!

Gosp. R. J. u B. Narušimio tiskari, da vam
šalje oimih traženoe štitaoce. Primili smo 18
čitavce 1891. poslati nam novce. Ono knjigo nisu
jošto plaćene. Živiti svi nam!

Gosp. p. i s u u J. d. društvo na otoku
Krk. Žalimo da ste onoliko truda uložili u pred-
met, koj nije toga zaslužio, žalimo to tako višje
jer vam sastavke tiskati nemožemo. Ako vam
nije poznato, to znajte, da imademo sv svu mo-
guću opreznost doista okapanja sa sudovi, jer ne
peru je svatko junak, a kad je odgovarati za to
žudništvo, svatko čuva svojo kožu, a urođnikova
nok iše na pazari!

Zelite li da se što ob onom priobći, nave-
dimo nam samo i golo činjenice, a medju timi na-
paso one, koje su od kakvo važnosti i za unapre-
djenje naše narodne stvari; čitateljo ho naše malo
znalica kudo li Vaš sujed štude il kleso zolje,
i da li to smočti staninom il utjem. Da ste nam
zdravo!

Listnica uprave.

Gosp. I. M. u O. List Yam ide od 1 nov.
1889, u te imo primisno do danas f. 750. ob-
kupjemo obćino e prvotjeljki odrediti.

Gosp. I. C. Kraljevia. Okrunasmo list kako
žolito, to vam javljamo, da smo primili odkad
vam je list išao u Ameriku t. j. od 1. jona 1888 f.
12.28; ide nam jošjo sa preduplat f. 7.72, više
početna f. 6.24, svoga f. 19.26.

Zahvala.

Podpišani izrazuje ovim putem u imo
svoje i sve rodbino najtopliju zahvalu svima
znancem, prijateljom i rodbini, koji su nam
u vrijeme bolesti, kao i prigodom smrti i
sprovoda naše mile i nezaboravne supruge,
dotično majke i babo

Dinke Pajalić

izkazali na koji god način svoju sućat i
ljubav.

U imo rodbino:

Niko Pajalić sin,
učitelj u Brveču

Javna zahvala

Svoj rodbini, prijateljima i znancima, koji su našeg nezaboravnog supruga, dotično oca i brata

IVANA VLAHA

gradjevnog poduzetnika

umrtlog dne 13. jenera t. g. kod Jušidi, prigodom njegove kratke ali teško boluisti posjećivali i tješili a nakon prorano smrti posljednu mu čast spровodeći ga do hladna groba mnogobrojno izkazali, a tim našu duboku bol ublažiti nastojali, izriču ovim najdublju zahvalu.

U JUŠIDIH, dne 15 jenera 1892.

Jelena ud. Vlah supruga. Franjo, Ernest braća
Jakov, Adalbert, sinovi.

Latvijski brojevi

Dne 16. januarja.				
Beč	77	30	39	40
Grac	28	70	42	21
Tomšovar	17	16	38	18
Dne 20. januarja.				
Brno	56	10	49	9
Innsbruck	11	6	72	78

Oglas.

Dne 31. jenera 1892. držati će se u Mošeničah u 10 sati jutro glavna skupščina „Gospodarske Zadruga“.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnje skupščine
2. Izvješće tajnika.
3. Obracun za godinu 1891.
4. Proračun za godinu 1892.
5. Eventualni predlozi.

„Gospodarska Zadruga“

Opatiju, dne 16. jenera 1892.

Predsjednik:
Viktor Tomčić

5 do 10 gold.

gotovega zasluzka na dan broz kapitala in rizika ponuja neka banka vsakteremu po vseh in tudi najmanjših krajih po razprodaji postavno dovoljenih srečok pod ugodnimi plačilnimi pogoji. Panudba se pošilja z naslovom: „Loso“, I. Danneberg, Wien, Stadt, Kumpfgasse 7. 1-10

Priposlano. *)

Gosp. Gabriel Piccoli
Ijekarnik

Ljubljana.

Mnogo godina služim se Vašom žalu dačnom tinkturom, koja me je izličeila od bolosti, koje se nemogoh na nijedan način osloboditi te sam jur mislio, da se nikada izličeiti neću. Malo staklenica ovog Vašeg izvratnog lieka povrtilo mi prvobitno zdravlje, radi čega nemogoh od manje a da neproporučim javno Vašu svake hvale vriednu želudačnu tinkturu. Iskronim pozdravom.

Sv. Vital (kod Višnjana.)

Pavao Šimonović.

10-4

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara Uredništvo.

Povlaštena mejnarodna agencija za potovanje

z dekretom kr. ug. vlade 26/4 1891. št. 1799, P. S. III.

8-52

Dragotin Pirelli

(Carlo Pirelli) — Reka: Via del Lido 537 vis-à-vis il molo Adamich.

Prodaja vožnjih listova:
za vsako mesto preko morja ali kopneza (listki za II. razred po nižini ceni). Izdaje listo za tja in nazaj za jedno leto z obratni po 20%, in to po cenu, katerega si bodi evropskega ali amerikankega društva.

Izdaja vozne listke (biglietti di passaggio) za Ameriko: preko Havre, preko Anvers, preko Bremen, preko Hamburga, preko Liverpoola, preko Glasgova i preko Southampton. — Za Afriko: preko Genova, preko Marsilje, preko Liona, preko Londona i preko Darmoutha. — Za Australijo: preko Genova, preko Bremen, preko Hamburga i preko Hamburga. — Za progoliquete (šid.): preko Genova i Montevidea, preko Hamburga uprav kroz Magelanovo tijeno i progom Hamburg, Colon (Colon, Panama, i železnice) Panama, Iquique, itd. prek morja po nižini ceni.

Potnikom ni treba, da zahterajo navodno vožne karte, niti da mislijo za razrede ali polozke kaparo. Dosti je, da dojdejo k agenciji na Reki for da tu kupijo karte, potem morejo v vsakem mestu ostati, kjer jim je drago od kjer odhaja parobrod ob dnovih, dočenih mu od agencije. Agencija bodo pazila na točna odh.

janja, rihu tega je v komunikaciji z vsimi mesti in vsimi društvi: in kjerkoli so oglašje potniki, gledati će na to, da ne bodo trečili za čakanje, ampak poslato se jih bude takoj v oni kraj, od koder najpoprej odide parobrod, pripravljajo jih samo takim društvom, koja skro za dobro hrano na parobrodu. — Jamci so za točen odhod, kakor je označen na potni karti in povrnejo se stroški, ako se zakazni po krivdi agencije, t. j. ako ne prispe o pravem časa v določeno mesto, valed tega, ker so je agencija zmotila v računjenju, kol'ko časa traja železniška vožnja ali pa, da ni več prostora na parobrodu. — Ker imamo agencijo v New-Yorku drugo agencijo za speditjo po vsej Severni Ameriki, izdajala bodo reška filijalka karte po najnižji ceni za vsako mesto v Severni Ameriki. Za vsako određene mesto izdava ta agencija vozne karte.

Čerl omenjena agencija daje pojasnila glede cene, kakor glede dneva in mesta odhoda.

Preskrblja zažoje

za prtljago in blago za vsako mesto, po morju ali po kopnem. Zavezuje se poizvedovati o vsaki stvari, koja bi se bila morda izgubila ali poznabila po poti v Ameriko ali kam drugam.

Izdavatelj i odgovorni urednik Mate Mandlč.

U radionici klepara 7-8

JUSTA BIASUTTI

opunomočenoga graditelja vodovoda a železnih cehih Via Barriera vecchia Trst br. 10 gradi i drži na skladištu kupelji u posudah, sa stolcom sa ili bez peši iz cehke čvrsto gradjeno, to izradja i drugo radnje kloparske uz najnižu ceno. Drži na skladištu stroalke proti peronoepori (milidvo) po for. 5.60 tri sojova za sumporanje traja. Ilustrovani ceniki dobivajo se gratis.

LJEKARNA A. KELEER

nasljednici Rondolini
utemeljena godine 1869.

TRST,

Via Riborgo br. 13.

Raspodaje ilhodaca osobitosti: Glasovite i prave šastro iz Brodije, željzo sa Chinom Malosi, Obično baktalarevo ulje; isto olje sa jodom i željezom. Elksir Coca okriopljujudi i probavljujudi. Elksir China proti gruznici. Anestirinsku vodu za usta. Tokudl sapun proti ozobinam. Obće posnatu vodu katrama i uštrćivanja katrama. Kašicu proti potajnim bolestim. Indijsku osenac, ljok proti zuboboli. Ekstrakti Tamarinda sa Antilla. Vino sa Chinom poput Marsala okriopljujude žoludac Prašak za zube biel i ružičasti. Prašak ciparski biel i crveni itd. itd. 6-27

NB. Primaju se naručbe za tuzemstvo uz pogodbe povoljno i uz pouzade.

Dr. Gustav Gregorin

otvorio je svoju
odvjetničku pisarnu

u Trstu

dne 7 decembra t. g. Via
Dogana br. 7. II kat.

Sto imade

strojeva

za gospodarstvo i obrt, za domaču i drugu porabu, dobiju se na skladištu tvrđke

Živica i druga u Trstu

ulica Zonta br: 5

ave garautirano i jeftino.

Za sada preporuča osobito svoje vinese tiskalnice, mlina, sisaljke itd. Izradjuje vodovode, mlina i ostale strojeve na paru i vodu.

Rečena tvrđka preporuča se sl. obćinstvu za obilate naručbe. 34-

Enrico Rovere & C°

TRST, Via Ponterosso i Via Nuova 14.

SKLADIŠĆE

stakla, porcelane i kristalijka; staklene ploče, jednostavne prozirne, i neprozirne, dvostruke i bojadasane. Zreala n velikom izboru.

Preuzimlje izradbu stakala za zgrade i zimsko ovjetnjake uz ceno, koje se neplaše konkurence.

Velik izbor svih staklonih predmeta rabljenih u obitelji, pivarnah itd. itd. Pošiljke idu u pokrajinu bez carine. 34-52

Promjena stana.

Prvi austrijski oglašni ured A. Opeilik-a, obstojeći već 33 gošine i uživajuđi najbolji glas, nalazi se od sada u Beču pod naslovom: Wien, Stadt, Grünangergasse 12 (na čokju Ijekarne — Singerstrasse 15) to se preporuča za nabavu svakovrstnih oglašea za svo bečko, tu i inozemsko novine, koledare itd. itd. uz najnižu ceno. Cionike i troškovnike šalje badava. 3-4

Put u Ameriku

ZA

NEW-YORK, CHICAGO,
SAN FRANCISCO,
I OSTALE GRADOVE NORD AMERIKE
BUENOS-AYRES,
MONTEVIDEO i ROSARIO
DI SANTA FE.

Izdaje direktne biljete

Mate Pollich

TRST — RIEKA

Plaza Nogosianti br. 2. — Riva Szaryp
Casa Gorup

52-52

J. PSEPHOFERJA

lekarna v Beču, Singerstrasse broj 15.

zum goldenen Reichsapfel.

Kričistilne kroglijice, nekad imenovano univerzalna kroglijice, znaniljo ta po-
bolezni, pri kojih se to kroglijice pokazalo svoj učinok. Deaslotja žo se to kroglijice splošno
raziljeno, zapisujejo jih mnogi zdravniki in malo je družin, koje no bi imole zalogo izob-
noga toga domačega sredstva.

Jedna škatljica z 15 kroglijicami stane 21 kr., jedno zavitek šestih škatljica
1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljki po povzotju 1 gld. 10 kr.
Ako so donar naprej pošiljo, in troba plačati purto, in stano: 1 zavitek kroglijice 1 gld.
25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitka 3 gld. 35 kr.; 4 zavitka 4 gld. 40 kr., 5 zavitkov
5 gld. 20 kr., 10 zavitkov 9 gld. 20 kr. (Manj, kot jedan zavitek so no pošilja).

Prosimo, da se izrečno zahteva

8-12

„J. Pserhoferjeve kričistilne kroglijice“

in psiti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis J. Pserhoferja v rdečih pismouh, ka-
toroga je vidati na zavotilu za porabu.

Balzam za ozeblina J. Pserhoferja 1 pnosoda 40 kr., prosto poštnino 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčovitomu kašlju itd. 1 steklonica 50 kr.

Amerikansko mazilo za trganje i posodica 1 gld. 20 kr.

Prah proti potanju nog, škatljica 50 kr., poštnino prosto 75 kr.

Balzam za goltanee, 1 steklonica 40 kr., poštnino prosto 65 kr.

Življenska esenca (Pražke kapljice) proti pokvarjenomu želudcu in slabi probavi
steklonica 22 kr.

Angleški čudežni balzam, proti kašlju, steklonica 50 kr.

Fijakerski prašek, 1 škatljica 35 kr., poštnino prosto 60 kr.

Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešuju rast las, škatljica 2 gld.

Univerzalni plašter prof. Stendela, domačo sredstvo za rano, otoklino itd.,
posodica 50 kr., poštnino prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, izvratno domačo sredstvo proti
posledicam slabo probave, 1 zavitek i gld.

Razvon imenovanih izdelkov dobivajo se šo drugu tu in inozemsko farmaceutično specijal-
litate, ki so bilo po valh avstrijskih časopisih omenjeno.

Razpošiljanja po pošilj vrše so točno, a treba je donar poprej doposlati;
večja naročila tudi po poštnem povzotju.

Pri depoziljati donarja po poštnem nakaznici, stane porto dosti manj kakor
po povzotju. 11-12

Velika pražka loterija

Zadnji
mese

Glavni dobitek

100.000 GOLDINARJEV

Srečke po 1 gold.

Priporočata Mandel i dr. Levi i dr. v Trstu.

4

2

Tiskara Bolenc.